

Hoa Kỳ - Trump và phiên toà của nền dân chủ Mỹ

Nguồn: Gideon Rachman, "[Trump and American democracy's time of trial](#)," *Financial Times*, ngày 02/08/2023.

Biên dịch: Nguyễn Thị Kim Phụng

07/8/2023

Hệ thống chính trị Mỹ sẽ chịu áp lực rất lớn trong năm tới.

Tương lai của nền dân chủ Mỹ sẽ phụ thuộc vào các phiên tòa xét xử Donald Trump – và tình trạng hỗn loạn chính trị xoay quanh chúng.

Bản cáo trạng mới nhất nhắm vào cựu tổng thống Mỹ – liên quan đến nỗ lực lật ngược kết quả bầu cử tổng thống năm 2020 – là vụ án quan trọng nhất mà Trump phải đối mặt. Trọng tâm của lập luận: ông ta là mối đe dọa đối với tự do chính trị của Mỹ.

Có ba nguyên tắc cơ bản chi phối hoạt động của bất kỳ nền dân chủ thành công nào. Đầu tiên, các nhà lãnh đạo được bầu lên và tất cả các bên sẽ tôn trọng kết quả bầu cử. Thứ hai, không ai – kể cả tổng thống – có thể đứng trên luật pháp. Thứ ba, sự thật có thể được xác lập tại tòa án, và phán quyết của tòa án phải nhận được sự tôn trọng của tất cả các chính trị gia và xã hội nói chung.

Nỗ lực của Trump nhằm chống lại bản cáo trạng đã từ chối nguyên tắc thứ ba nêu trên, ý tưởng rằng tất cả các bên phải tôn trọng sự công bằng của luật pháp. Cựu tổng thống miêu tả

vụ kiện chống lại ông là đòn trả thù chính trị. Trong một tuyên bố được đưa ra ngay sau khi bản cáo trạng được công bố, ban vận động tranh cử của Trump đã so sánh việc chính phủ liên bang truy tố ông với “Đức Quốc Xã trong những năm 1930, Liên Xô cũ và các chế độ độc tài, chuyên chế khác”.

Sự nguy hiểm và kịch tính của tình huống này sẽ càng tăng cao bởi thực tế là phiên tòa xét xử Trump về cáo buộc âm mưu lật ngược kết quả bầu cử tổng thống nhiều khả năng sẽ diễn ra ngay giữa cuộc bầu cử tổng thống tiếp theo, và ông vẫn là ứng viên được yêu thích nhất của Đảng Cộng hòa. Chiến lược của Trump sẽ là biến cuộc bầu cử năm 2024 thành phiên tòa thứ hai, diễn ra cùng lúc, nhưng là một phiên tòa của công luận.

Các vấn đề thường chiếm ưu thế trong một cuộc bầu cử tổng thống Mỹ – kinh tế hoặc chính sách đối ngoại – có lẽ sẽ bị đẩy sang một bên: bởi thực tế rằng một trong hai ứng viên chính sẽ bị xét xử.

Thật vậy, có khả năng Trump sẽ phải đối mặt với ít nhất là 5 phiên tố tụng pháp lý riêng biệt trong năm tới. Phiên tòa xét xử vụ giả mạo hồ sơ kinh doanh sẽ bắt đầu vào tháng 3. Phiên tòa xét xử việc xử lý sai thông tin mật được ấn định diễn ra vào tháng 5. Phiên tòa dân sự về gian lận kinh doanh được lên kế hoạch vào tháng 10. Và tiểu bang Georgia có thể sẽ sớm đệ trình thêm một vụ kiện chống lại Trump vì những nỗ lực của ông nhằm cản trở cuộc bỏ phiếu năm 2020 ở bang này.

Đối với các đối thủ, việc Trump phải đối mặt với rất nhiều cáo buộc khác nhau là bằng chứng cho bản chất tham nhũng sâu sắc của ông. Tuy nhiên, đối với những người ủng hộ ông, số lượng lớn các phiên tòa – và việc tất cả đều diễn ra ngay giữa mùa bầu cử – chỉ đơn giản là bằng chứng cho thấy ông là nạn nhân của một âm mưu lớn hơn của chính phủ.

Phần lớn thành viên Đảng Cộng hòa đã lập luận rằng chính quyền liên bang đang che đậy cáo buộc tham nhũng của Hunter Biden, con trai của Joe Biden, mà họ cho là có liên quan đến chính tổng thống. Chiến dịch ồn ào chống lại “gia đình tội phạm Biden” giờ sẽ càng mạnh hơn.

Bản cáo trạng mới nhất và nghiêm trọng nhất này sẽ khó có thể làm lung lay quyền lực của Trump đối với Đảng Cộng hòa. Các cuộc thăm dò gần đây cho thấy cựu tổng thống bỏ xa tất cả những người thách thức ông trong cuộc đua giành đề cử của đảng vào năm 2024. Cứ sau mỗi bản cáo trạng, sự ủng hộ của các cử tri Đảng Cộng hòa dành cho Trump lại càng được củng cố.

Tình huống này đặt các đối thủ chính trị của Trump trong Đảng Cộng hòa vào một tình thế lưỡng nan cấp bách. Liệu họ sẽ chấp nhận câu chuyện của Trump, rằng ông đang bị bức hại một cách bất công – và theo đó củng cố danh tiếng của ông như một ‘vị thánh tử vì đạo’ cần được hỗ trợ? Hay họ sẽ phủ nhận câu chuyện đó – và đối đầu với các cử tri trong đảng, những người mà họ cần sự ủng hộ?

Các bình luận của Ron DeSantis, đối thủ mạnh thứ hai sau Trump, cho thấy rằng, về cơ bản, ông đang ủng hộ câu chuyện của cựu tổng thống. Thống đốc Florida đã lên án bản cáo trạng mới nhất là sự “vũ khí hóa chính phủ.” Ông cũng cho rằng Washington D.C., nơi sẽ diễn ra phiên tòa, là một “đầm lầy” – nơi Trump không thể có được một phiên tòa công bằng.

Nếu Trump giành được đề cử của Đảng Cộng hòa, tình thế lưỡng nan của đảng này sẽ chỉ trở nên gay gắt hơn. Họ sẽ phải ủng hộ một ứng viên đã so sánh chính phủ liên bang với chế độ Quốc Xã. Đây là một thông điệp sẽ được chào đón ở Moscow – nhưng lại khó có thể chấp nhận đối với một đảng gồm những người “siêu ái quốc” thích hát vang rằng “Tôi tự hào là người Mỹ.”

Dù các vấn đề pháp lý của Trump có thể tăng khả năng ông giành được đề cử, nhưng chúng lại giảm khả năng ông giành được chức tổng thống. Các cuộc thăm dò dư luận gần đây cho thấy Trump đang được ủng hộ ngang ngửa với Biden trong cuộc tổng tuyển cử. Nhưng kết quả cũng cho thấy sự dè dặt ngày càng tăng sau các vụ kiện chống lại ông – ngay cả trong số các đảng viên Cộng hòa. Thời gian và chi phí cho việc cùng lúc tranh cử tổng thống và tham gia nhiều vụ kiện riêng biệt cũng có khả năng gây thiệt hại cho Trump, người đã 77 tuổi.

Dù vậy, Trump vẫn có khả năng chiến thắng. Thật ra, những sai sót và thói hư tật xấu mà các phiên tòa sẽ tiết lộ về ông đã được cử tri Mỹ biết đến từ lâu – nhưng sự ủng hộ chính trị dành cho ông vẫn rất mạnh mẽ. Joe Biden hiện đã 80 tuổi và có thể gặp bất kỳ rủi ro nào. Và một ứng viên của bên thứ ba vẫn có thể tham gia cuộc đua và giành lấy phiếu bầu từ Biden.

Nếu Trump đắc cử vào năm 2024, ông hy vọng rằng quyền lực của tổng thống sẽ giúp mình thoát khỏi nguy cơ bị kết án trong tương lai. Lựa chọn rất rõ ràng: hoặc Phòng Bầu dục hoặc phòng giam.

<https://nghiencuuquocite.org>